

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

Изх. № 127 /30.01.2024 г.

ДО
Г-Н ЦВЕТАН ЕНЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ПОЛИТИКИТЕ ЗА БЪЛГАРИТЕ
ИЗВЪН СТРАНАТА
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-ЖА МАРИЯ ГАБРИЕЛ
ЗАМ. МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ
РАБОТИ

ДО
Г-Н АТАНАС СЛАВОВ
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ДО Г-ЖА ИЛИЯНА ЙОТОВА
ВИЦЕПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ

ОТВОРЕНО ПИСМО

През последните две години в неправителствените организации в България и Украйна, занимаващи се с темите за българите в чужбина, в частност с бесарабските българи, постъпиха множество питания, критични коментари и жалби от сънародниците от Украйна и Молдова, касаещи процедурата за придобиване на българско гражданство на основание български произход.

Проблемите, за които споделят, са свързани с няколко аспекта и пряко касаят администрирането на процедурата от дирекция „Българско гражданство“ в Министерство на правосъдието и работата на Съвета по гражданството.

Налице са **очевидни действия за целенасочено ограничаване** на кандидатите с български произход за придобиване на гражданство на Република България и при получаване на пълноценна административна услуга от ведомството. Нещо повече -

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

започналата от началото на 2023 г. тенденция, свързана с произнасянията на Съвета по гражданството с мнения за отказ по молби на лицата с български произход, специално от Украйна и Молдова, буди сериозно безпокойство. **Тези действия на държавната институция и консултативния орган към нея имат антибългарски характер и са в разрез с националния интерес на страната.**

Логично възниква въпросът – чии интереси стоят зад тези действия, кой стои зад тях и какво именно се цели с тях?

Събитията, свързани със скандалите през предходните години, в това число корупционни, касаещи процедурата по удостоверяване на български произход и придобиване на българско гражданство, превърнаха тази тема в особено чувствителна.

В същото време под предлог за недопускане на злоупотреби се извършват административни действия със съмнителен характер.

Дори при бегъл преглед на журналистическите публикации и репортажи по темата през последните години тенденциите са красноречиви:

11.04.2022 в. „Десант“: *Новото правителство не дава българско гражданство на гагаузите, въпреки че имат документи за български произход* (<https://www.desant.net/show-news/58479>)

28.04.2022 БНР: *Българите гагаузи чакат с години да получат българско гражданство* (<https://bnr.bg/radiobulgaria/post/101638895/balgarite-gagauzi-chakat-s-godini-da-poluchat-balgarsko-grajdanstvo>)

09.05.2022 Свободна Европа: *„Как стана така - не разбирам?“ Държавата признава децата за българи, но не и родителите* (<https://www.svobodnaevropa.bg/a/31840165.html>)

09.10.2022 БТВ, репортаж на Стоян Георгиев: *След промяна в закона: Турски граждани масово вземат български паспорти* (<https://www.youtube.com/watch?v=vARblfJkFOI>)

13.03.2023 в. „24 часа“: *Закон спъна македонците за BG гражданство* (<https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/13975929>)

05.05.2023 Lex.bg: *Крум Зарков сезира прокуратурата за фалшивите документи на кандидати за българско гражданство* (<https://news.lex.bg/%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%BC-%D0%97%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2-%D1%81%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D1%84%D0%B0%D0%BB%D1%88%D0%B8%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%8>)

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

[2%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%BE-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE/\)](#)

13.09.2023 Вестник „Сегга“: 340 души са получили българско гражданство за заслуги (<https://www.segabg.com/hot/category-bulgaria/340-dushi-sa-poluchili-bulgarsko-grazhdanstvo-za-zaslugi>)

13.12.2023 BGNes: Двоен скок на молбите за гражданство, най-много са от Турция (<https://bgnes.bg/news/dvoen-skok-na-molbite-za-blgarsko-grazhdanstvo-nai-mnogo-sa-ot-turtsiia/>)

17.12.2023 Dnes.bg: 40 000 преписки за българско гражданство забавило властта (<https://www.dnes.bg/obshtestvo/2023/12/17/40-000-prepiski-za-bylgarsko-grajdanstvo-zabavilo-vlastta.592612>)

29.12.2023 Нова ТВ: Граждани на Турция най-много искат български паспорт

([Следва да се подчертае, че българското гражданство се урежда от **Конституцията на Република България** и от закона. Съгласно върховния и основен закон на България **лицата от български произход придобиват гражданство по облекчен ред** – чл.25,ал.2.](https://nova.bg/news/view/2023/12/29/439036/%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D1%83%D1%80%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B8%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%82-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82/))</p></div><div data-bbox=)

Правото за придобиване на българско гражданство е дадено на лица от български произход или с родител български гражданин със закон – чл. 15 от Закона за българското гражданство. Процедурата за неговото получаване е регламентирана в подзаконовите актове.

В производството за придобиване на българско гражданство по натурализация по чл. 15, ал. 1, т. 1 с молбата се представят официални документи, издадени от български или чуждестранни органи, с които молителят удостоверява, че има родствена връзка с поне едно лице - негов възходящ до трета степен включително, което е от български произход. Документите трябва да съдържат информация за имената на възходящия и родствената му връзка с молителя.

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

Министърът на правосъдието прави предложение за издаване на указ за придобиване на българско гражданство **в срок до девет месеца - по молбите на лица от български произход** за придобиване на българско гражданство по натурализация – чл. 35, ал. 1 от ЗБГ.

Не произнасянето на министъра на правосъдието в сроковете по ал. 1 и прекратяването на производството пред него подлежи на обжалване пред Административния съд - София област по реда на Административно процесуалния кодекс. Съдът проверява само движението на производството и се произнася с определение, което е окончателно – чл. 35, ал. 5 от ЗБГ.

По смисъла на ЗБГ „Лице от български произход“ е лице, на което **поне единият възходящ е българин**.

С предимство се разглеждат молбите на лицата с дългосрочно пребиваване в Република България. При наличие на важни причини председателят на Съвета по гражданството може да разреши ускорено разглеждане на молбите - чл. 8, ал. 1 от Правилника за дейността на Съвета по гражданството при Министерството на правосъдието.

Съветът по гражданството разглежда преписката **за всяко лице** и дава мнение по молбите и предложенията относно българското гражданство въз основа на представените доказателства и на обстоятелствата по чл. 19 от Закона за българското гражданство – чл. 11, ал. 2 от Правилника за дейността на Съвета по гражданство при Министерство на правосъдието.

Последните предложения за промени в Закона са българското гражданство са свързани с въвеждането на задължително условие за владееене на български език за заявителите, кандидатстващи на основание български произход чл. 15 от ЗБГ. В мотивите към тази законодателна промяна е посочена необходимостта от владееенето на български език с цел успешна интеграция в българското общество, но е неразбираемо защо тази логика не се прилага към всички кандидати.

Основните проблеми могат да се очертаят в следните аспекти:

1. Регистрация за подаване на документи

Молба за придобиване на гражданство може да бъде подадена в Министерство на правосъдието само при наличие на електронна резервация на дата и час на интернет-страницата на ведомството. По този начин се е процедирало в продължение на години, имало е ред, ритмичност, възможност за планиране на дата за подаване на документи.

На 26.07.2021г., обаче, дирекция „Българско гражданство“ анулира всички регистрации за подаване на документи за периода от октомври 2021 до септември 2022.

Следва да се подчертае, че това е било направено без никакво официално съобщение на сайта на Министерството, без обяснение на причината за това, а само с изпращане на уведомления на електронните пощи на лицата. В резултат на това хиляди граждани (по неофициални данни) е трябвало повторно да се регистрират на сайта на

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

Министерството за подаване на документи. По същество се е стигнало до хаос, тъй като немалка част от хората не са успели да се пререгистрират, а някои дори не са разбрали за анулираните им регистрации.

По този повод към Министерство на правосъдието са били отправени множество жалби, които обаче по неясни причини и до днес са останали без отговор.

През периода около година и половина (!) дирекция „Българско гражданство“ е информирала желаещите да кандидатстват чрез публикуваното на интернет-страницата с кратко съобщение, че **се работи по „оптимизирането на системата“** за регистрация. През целия този период няколко пъти (около 5-6) за по няколко минути е била предоставена възможност за регистрация чрез администрирания от ведомството регистър.

Междувременно е било разрешено подаване на документи без регистрация (т.е. чрез унизително стоене на опашки пред сградата на Министерството) на лица със статут за пребиваване в България, на граждани от държавите от ЕС, ЕИП или на Конфедерация Швейцария. Във връзка със „зачестилите запитвания“ (както е посочено в съобщението на сайта на Министерството) тази възможност е била предоставена и на гражданите на Украйна със статут на временна закрила.

Това доведе до хаос и дълги опашки от кандидати пред сградата на Министерство на правосъдието на ул. Аксаков 5.

През март 2023 г. дирекция „Българско гражданство“ на интернет-страницата съобщи за ежедневно автоматично отваряне на системата за резервиране на дата и час за подаване на документи за 60 календарни дни напред.

Единадесет месеца по-късно извършване на регистрацията за подаване на документи на интернет-страницата на Министерство на правосъдието продължава да бъде невъзможна. Всеки желаещ може да се убеди в това, ако направи експеримент да се регистрира на сайта на Министерството.

През май 2023 г. служебният министър на правосъдието Крум Зарков обясни проблемите с регистрацията за подаване на документи за гражданство чрез сайта на Министерството с „посредниците, които са много изобретателни и задръстват системата само за минута-две. Взели сме мерки“. Какви именно мерки са взети може само да се гадае, с оглед продължаващата невъзможност за регистрация ...

Казусът е коментиран от IT специалисти, които са категорични, че системата е манипулирана от нейния администратор. Придава се видимост, привидна възможност за резервация, но такава може да бъде направена само от специалист, разполагащ с определени компетенции и програми за това.

Междувременно в публичното пространство се коментират различни суми, които се търгуват за сдобиване с регистрация, което логично води до изводи за корупционни схеми.

Единственото обяснение по отношение на този конкретен административен проблем, който не намира решение през продължителен период от време, е че самата

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

институция не желае той да бъде разрешен. По същество това е отказ от предоставяне на административна услуга от страна на Министерство на правосъдието.

2. Приемане на документи, провеждане на интервю

Списъкът с необходимите документи за кандидатстване е публикуван на сайта на Министерство на правосъдието. Междувременно често се добавят нови изисквания към подаваните документи, за които не се съобщава предварително по надлежния ред. Например, отказ от приемане на ламинирани документи, издадени от официален чуждестранен орган, което буквално се въведе от днес за днес. В резултат кандидатите, които не са знаели за това ново изискване, не са били допуснати дори за подаване на документи.

При провеждане на интервю експертът води протокол на отговорите на кандидата, на поставените въпроси, който впоследствие се подписва. Масова практика на лицето да не се дава възможност да се запознае с текста на протокола, като по същество той полага подписа си под документа, чието съдържание не му е известно и не може да възрази срещу това. При това положение не е изключена вероятността за недобросъвестно водене на протокола от страна на експерта с оглед не редки случаи на предубедено и грубо отношение на някои експерти към кандидатите от конкретни държави.

Възмутително е и недопустимото поведение на някои държавни служители от дирекция „Българско гражданство“, които приемат документи и провеждат интервю с кандидатите. Мнозина от тях споделят за демонстрирано неуважително отношение към тях, в т.ч. арогантност, лоша дикция, викане, заяждане, хвърляне на документи и др. Към настоящия момент можем само да предполагаме какво ще бъде отношението на експертите към кандидатите, владеещи диалектната форма на българския език, след законодателната промяна, касаеща изискването за владеенето на езика.

3. Разглеждане на преписки, произнасяне

От години Министерство на правосъдието не спазва предвидения в закона срок за разглеждане на преписките, респективно за предложения за издаване на указ, който е **девет месеца** - по молбите на лица от български произход. Понастоящем кандидатите чакат от 3,5 до 4,5 години.

Очевидно е, че това драстично забавяне е резултат от генерираните проблеми при администрирането на процедурата.

През 2021 г., вследствие промените в ЗБГ, **въпросът за етническата принадлежност на гагаузите**, отново е бил поставен под съмнение от страна на Съвета по българско гражданство. И като следствие през следващата 2022 г. Съветът се произнесе с мнения за откази на всички лица от етнокултурната група на българите-гагаузи, а на желаещите да придобият българско гражданство е отказано дори да подадат документи за кандидатстване.

Тук искаме да припомним, че този въпрос е бил актуален през 2012 г. – 2014 г. отново в същия аспект, когато множество наши сънародници са получавали отказ за придобиване на българско гражданство на основание български произход.

Тогава Консултативният съвет по проблемите на българските исторически общности в чужбина към Държавната агенция за българите в чужбина, в чийто състав са влизали акад. Георги Марков, акад. Васил Гюзелев, акад. Стефан Воденичаров, проф. д-р Божидар Димитров, проф. д-р Пламен Павлов и доц. д-р Александър Гребенаров, е представил пред държавните институции **научно становище относно българския етнически произход на гагаузите, живеещи на територията на Молдова и Украйна. В него се съдържа заключението, че произходът на гагаузите е безспорен и не съществуват гагаузи, които не са от българска народност.** В становището има и редица препоръки към българските държавни институции, в т.ч. касаещи равнопоставено третиране на гагаузите от бившите съветски републики при разглеждане на молбите им за придобиване на българско гражданство с останалите българи по произход.

Именно със съдействието на научната общност, подкрепена от държавни институции и неправителствени организации, тогава проблемът беше разрешен. Искаме да обърнем внимание, че информацията за това **и досега** е публикувана на интернет страницата на Министерство на правосъдието – *„Според научно становище на Консултативния съвет към ДАБЧ: Гагаузите са българи по произход и молбите им за гражданство следва да се третират равнопоставено с тези на останалите българи“* (<https://www.mjs.bg/home/index/a5adf629-e025-4e95-a584-cec8608fae06>)

Тук следва да се отбележи, че всичките кандидати, започнали процедурата по придобиване на гражданство преди 21 март 2021 г. (преди законодателната промяна) са представили в Министерство на правосъдието и удостоверения за български произход, издадени от Държавната агенция за българите в чужбина. Обаче **държавната институция в лицето на Министерство на правосъдието игнорира официален документ, издаден от българска държавна институция, като по този начин нарушава чл.15(2) от ЗБГ¹.**

От неформални разговори с представителите на институцията става ясно, че тези удостоверения се смятали за издадени въз основа на фалшиви документи.

Куриозен факт е, че повечето от подадените в Министерство на правосъдието удостоверения за български произход са подписани от и.д. председател на

¹ Изискването на ЗБГ е лицата, които кандидатстват за българско гражданство на основание български произход да предоставят *„официални документи, издадени от български или чуждестранни органи, с които молителят удостоверява, че има родствена връзка с поне едно лице - негов възходящ до трета степен¹ включително, което е от български произход“*

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

Държавната агенция за българите в чужбина Димитър Владимиров, който понастоящем е служител в дирекция „Българско гражданство“ в Министерството.

От декември 2022 г. множество преписки на българите от Украйна (по неофициални данни над 50 %) след 3-годишно разглеждане „са извадени за допълнителни проверки“ (както се посочва на сайта на Министерството), които продължават и до сега (от 7 месеца до 1 година и повече). По информация в публичното пространство (от май до декември 2023 г.) това е направено от Министерство на правосъдието поради „множество случаи на представяне на подправени и неистински документи, с които е удостоверено основанието за натурализация – български произход“. Министерството информира, че за това е сигнализирана прокуратурата. Към настоящия момент липсва информация за хода на разследването по тези сигнали – образувани прокурорски преписки, досъдебни производства, съдебни актове и др. Няма яснота за колко от това „множество“ преписки са сигнализирани разследващите органи, има ли данни за извършени престъпления, привлечени лица към наказателна отговорност, от кои държави са те.

Преди всичко следва да се подчертае, че стремежът на Министерството на правосъдието към строг контрол на процедурата, в частност към щателна проверка на представяните от кандидатите документи, недопускане на злоупотреби, може само да се приветства. Но под предлог за недопускане на тези незаконни практики се прокарават съвсем различни интереси. Чрез административни похвати на практика бесарабските българи са целенасочено ограничавани да придобият българско гражданство – право, което им е дадено със Закон.

Разпространяваната от Министерство на правосъдието информация в публичното пространство за това, че българите от Украйна представят неистински документи за български произход е манипулативна и целенасочено подкопава авторитета на цялата етническа общност.

От началото на 2023 г. започна тенденцията, свързана с откази за придобиване на българско гражданство за българите от Украйна. За тях кандидатите разбират при проверка на статусите на техните преписки на сайта на Министерство на правосъдието.

Съгласно чл. 13, ал. 2 от Правилника за дейността на Съвета по гражданството при Министерство на правосъдието в случаите, когато Съветът по гражданството дава мнение за отказ, се посочват основанията за това.

Ето какво представляват някои от тях:

„Съветът по гражданство не е уважил молбата. В приложеното свидетелство за раждане, удостоверяващо българския произход, са налице следи от разливане на мастилото, поради което приемаме, че не са налице категорични данни за българския произход на лицето“;

„Съветът по гражданство не е уважил молбата. По преписката се съдържат противоречиви данни за българския произход на лицето“;

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

„Съветът по гражданство не е уважил молбата. В приложеното удостоверение за раждане има дописване на ръка, без да са положени печат и подпис на длъжностно лице“;

*„Съветът по гражданство не е уважил молбата. Няма **категорични** (!) данни за наличието на възходящ българин“;*

*„Съветът по гражданство не е уважил молбата. Предоставеното удостоверение за раждане на бащата на лицето е **с нарушена цялост**“;*

*„Съветът по гражданство не е уважил молбата. Приложеното Решение на Малиновския районен съд в гр. Одеса, Украйна, **не е преминало процедура на екзекватура**“;*

*„Съветът по гражданство не е уважил молбата. Приложените по преписката документи **не удостоверяват по категоричен начин** изпълнението на § 2, т. 1 от ДР на ЗБГ“;*

„Съветът по гражданство не е уважил молбата. Съгласно експертна справка № ... на НИК-МВР представеното свидетелство за раждане представлява подправен документ“;

„Съветът по гражданство не е уважил молбата. По приложеното свидетелство за раждане на лицето е извършена поправка в националността на майката“;

“Съветът по гражданство не е уважил молбата. Приложената декларация образец № 4 не е подписана от молителя”.

Към настоящия момент са анализирани документи и информация на стотици кандидати, получили отказ, които са очевидно неоснователни, тенденциозни и будят много въпроси. Сред тях са лица, представители на българската общност в Украйна и Молдова, които имат възходящи от български произход, представили документи за това, родени в места, компактно населени с българи, носители на българската традиционна фамилна именна система. Всичко това е удостоверено с официални документи и желаещите могат да се запознаят с тях.

Изключително е важен въпросът, касаещ документите, издадени в СССР. Голяма част от тях са състарени и не могат да бъдат възстановени в същия вид и формат. Издавани са в местните селски съвети, попълвани са на ръка с характерна за онези условия специфика. В действителност не било необичайно служителят да подчертае или зачертае отделни букви, думи, числа. Масова практика в свидетелствата за раждане, издадени в СССР, е дописване на ръка на различна допълнителна информация – номера на издадени имотни сертификати, щемпели за издадени паспорти и др.

Но именно това се използва от Министерството на правосъдието като основание за отказ, тъй като документът се приема за подправен. Цитират се номера на експертни справки на НИК, което е откровено йезуитски начин, който „легитимира“ мненията на Съвета за отказ. На кандидатите не се предоставя възможност дори да се запознаят с

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

техните заключения. Стига се до курioзни случаи, когато лица в напреднала възраст научават, че са живеели през целия си живот с подправено свидетелство за раждане. Остава да бъдат благодарни на Министерство на правосъдието на България, че ги е информирало за това.

Наблюдава се тенденция за откази на българите от Запорожка област, Украйна (частите на която е под окупацията на Русия), представили архивни справки за удостоверяване на български произход.

В действителност институцията дори не иска да изяснява факти и обстоятелства, касаещи представените документи, и които евентуално предизвикали някакви съмнения в тяхната истинност, съдържание и т.н. Прозира единствено стремежът за произнасяне с отказ.

В редица случаи на кандидатите дори не се дава възможност да представят допълнителни документи за изясняване на факти и обстоятелства, което е предвидено в чл. 29, ал. 4 от ЗБГ.

Освен това, Министерство на правосъдието демонстрира явно пренебрежение към молбите на българите от Украйна за ускорено разглеждане на преписки (след години чакане!), отправени от кандидати, принудени понастоящем да живеят в окупираните от Русия територии на Украйна.

От страна на представителите на българите от Украйна беше иницирана среща с ръководството на Министерство на правосъдието за обсъждане на горепосочените проблеми. Тя се проведе през септември 2023 г. с участието на зам. министъра Георги Николов и директора на дирекция „Българско гражданство“ Катя Матева, при което от страна на министерството беше демонстрирано явно нежелание за разбиране, конструктивно и детайлно обсъждане на поставените въпроси.

Това са само някои от цитатите, които говорят сами за себе си:

** „Какви са тези, че искат българско гражданство?“*

** „Ако искат гражданство, трябва да произвеждат БВП.“*

** „Има препоръка от ДАНС да се ограничи даването на гражданство на гражданите от Украйна и Русия.“*

** „НИК направи няколко експертизи, които нашите експерти използват като образец и вече сами могат да установят фалшивите документи.“*

** „В рамките на едно заседание на Съвета по гражданство се разглеждат 1000 преписки, няма възможност да разгледаме всяка една поотделно.“*

** „Българското гражданство не е услуга. Дори един кандидат да е с перфектни документи Съветът по гражданство може да се произнесе с отказ.“*

По същество това е административен произвол. И една от причините този произвол да придобие такива мащаби, е защото не може да бъде контролиран по

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

съдебен ред. Законодателят не е допуснал и предвидил в ЗБГ ред за обжалване на актове по чл. 33, ал. 3 и чл. 34 от Закона.

Съветът по гражданството е колективен орган с консултативна компетентност – дава МНЕНИЯ по преписките по смисъла на чл. 33, ал. 3 от ЗБГ, като този орган няма никакви властнически правомощия. Но на практика именно този орган решава съдбите на хиляди българи в чужбина и се произнася кой има български произход, а кой не.

Иначе казано, отказите се постановяват с мнение на Съвета по гражданството, поради което не могат да бъдат обжалвани по съдебен ред, тъй като не са индивидуален административен акт. По същество те нямат правни последици. По тази причина няма пречка министърът на правосъдието да разпреди преразглеждането на преписките, по които Съветът по гражданството се е произнесъл с мнение за отказ. Въпреки това на молбите на нашите сънародници за преразглеждане на преписките им, адресирани към министъра на правосъдието, се отговаря с отказ.

Производството по придобиването на българско гражданство по реда на ЗБГ е свързано и със Закона за ратифициране на Европейската конвенция за гражданството (ДВ, бр. 102 от 20.11.2005 г.).

Конвенцията е ратифицирана с резерва по чл. 12, като Република България си запазва правото да не прилага тази разпоредба на конвенцията.

Според посочената разпоредба на чл. 12 всяка държава трябва да осигури условия, при които решенията за придобиване, загубване и възстановяване на съответното гражданство да подлежат на административно или съдебно обжалване в съответствие с вътрешното законодателство.

В приложимия закон ЗБГ не се съдържа правна норма, която да допуска съдебно обжалване на мнението на Съвета по гражданство по основателността на молбата и предложенията, свързани с българското гражданство, както и на предложението по чл. 34 ЗБГ, което министърът на правосъдието отправя до Президента на Република България за издаване или за отказ за издаване на указ за придобиване, възстановяване или освобождаване от българско гражданство.

Ако се направи ретроспекция на дейността на дирекция „Българско гражданство“ в Министерство на правосъдието през последните няколко години отчетливо се проследяват конкретните резултати:

1. Ограничаване на гражданите на Македония да кандидатстват и придобиват българско гражданство – множество откази, разпространение на информация в публичното пространство за документи, удостоверяващи български произход, със „съмнителни бележки от българските дружества в Македония“.

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

С оглед историческата съдба на тази общност фактът, че от гражданите на Македония се изисква да доказват пред Министерство на правосъдието българския си произход, е откровено циничен. България настоява Македония да признае българското малцинство в Македония, а Министерство на правосъдието на България не признава българския им произход.

2. Масови откази за получаване на българско гражданство на българи-гагаузи и блокиране на възможността дори да кандидатстват. Игнориране на научното становище за българския произход на тази етническа група.
3. Тенденция за произнасяне с отказ за получаване на българско гражданство за българите от Украйна и други страни от ОНД.

Следната информация би осветила конкретните резултати от дейността на Дирекция „Българско гражданство“:

- Брой преписки, извадени за допълнителна проверка от началото на 2023 г. (по държави)
- Колко време продължава допълнителната проверка?
- Как се извършва допълнителната проверка (конкретни действия)?
- Брой положителни становища на Съвета по гражданство от началото на 2023 г. (по държави)?
- Брой откази на Съвета по гражданство от началото на 2023 г. (по държави)
- Брой кандидати, подали документи на основание регистрация на сайта на Министерството (по държави)
- Брой кандидати, подали документи без регистрация на сайта на Министерството (по държави)
- Брой подадени сигнали в прокуратурата за представени неистински документи, брой образувани преписки, досъдебни производства, брой лица, привлечени към наказателна отговорност, от кои държави са те?

В заключение държим категорично да заявим:

1. Бесарабските и таврийските българи не подават неистински документи за български произход. Те разполагат с истински такива.
2. Българите от Украйна не кандидатстват за придобиване на българско гражданство заради визови облекчения при пътуване в страните на Европейския съюз, защото те имат право за безвизово пътуване в тези страни с украинските паспорти.

ЦЕНТЪР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ В БЪЛГАРИЯ

България, 1000, гр. София, ул. Цар Калоян 8, офис 3. тел: +359 876 305 486; e-mail: centerbbb@gmail.com; web: www.cbbb.bg

3. Бесарабските и таврийските българи не участват в изборния туризъм.
4. Спекулативно е мнението, че бесарабските и таврийските българи не се установяват трайно в България. Те избират прародината за трайно установяване, добре се интегрират в българското общество след завършване на образованието си тук. Голяма част от тях са избрали именно България след започването на войната в Украйна. Много от тях след години работа в чужбина закупуват имоти в България и се установяват трайно тук.

Въпросът, касаещ българският им произход и неговото доказване, е особено чувствителен за тях. През периода повече от 200 години поколения българи на историческата територия Бесарабия (части от днешната Украйна и Молдова) и Таврия са успели да запазят не само самосъзнание, че са българи, но и гордостта за общността, към която принадлежат, с нейните достойнства, ценности и традиции.

Ще си позволим да Ви попитаме:

**** ако Ви се наложи да доказвате българския си произход с документи, какви ще представите?***

**** какво е посочено във Вашите свидетелства за раждане, както и в тези на Вашите родители, баби и дядовци?***

**** какъв е видът на тези Ваши семейни документи, дали са запазени, колко са ценни за Вас?***

Мислим, че е крайно време българската държава да даде ясен знак - има ли нужда от бесарабските и другите българи в чужбина или не.

Председател на Управителния съвет

/Валери Иванов/